

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У СФЕРІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

С.І. Рассадникова, старший науковий співробітник, доцент
Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса

Цінності природи та охорони довкілля, забезпечення якості, різноманіття, безпеки навколишнього природного середовища в умовах трансформації економіки України та розгортання світової фінансової кризи було віднесено до другорядних проблем та їх фінансування здійснювалось по остаточному признаку. Приватний капітал нехтував екологічними пріоритетами та вкладав інвестиції згідно потребами і вимогами ефективності вкладання капіталу на відміну від впровадження в практику інвестування екологічних імперативів, забезпечення еколого безпечної функціонування економіки та придатного для якісного життя населення навколишнього середовища.

Економічні потреби і цілі, досягнення економічного розвитку без урахування екологічних чинників не пропорційно та необґрунтовано домінують над екологічними потребами населення та цілями екологічної безпеки держави. Людиноцентрична парадигма розвитку не стала доколи ведучою, подібний підхід виражається в тім, що людина виступає як засіб, а ні стає ціллю розвитку та досягнення екологічного благополуччя.

Вплив глобалізації на природокористування та особливості інвестування цією сфери потребують нових підходів до інвестиційного забезпечення природокористування та охорони довкілля. Виникла необхідність розроблення методологічних засад та системи практичних дій по удосконаленню інвестування сфери природокористування. Імплантація екологічних чинників у систему документів по реформуванню економіці з обліком зміни діючих факторів та підвищення значущості рішення екологічних проблем у се годні становіться невідкладним стратегічним рішенням.

Для вирішення складних та масштабних екологічних проблем в Україні було прийнято Законі України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики до 2020 року»[1], в якому сформульовані принципи державної екологічної політики, стратегічні цілі та завдання, основні механізми та інструменти її реалізації.

Загострення проблем економіки та природокористування, посилення циклічності розвитку та розповсюдження нестійкої рівноваги потребує розробки нових підходів, шляхів та методів інвестування

природокористування, які прийдуть на зміну існуючим ідеології та прийомам управління інвестуванням в сфері природокористування.

Циклічність розвитку економіки та нездатність вирішити складні екологічні проблеми у короткостроковій і середньостроковій перспективі змушують до зросту необхідності розширення горизонтів планування інвестиційної діяльності та формування стратегічних рішень, які спроможні зробити більш передбачуваними майбутні ризики.

Теоретичні засади стратегічного управління сформовані закордонними дослідниками у минулому ХХ столітті та получили подальший розвиток у сучасній економічній теорії. Серед найбільш вагових фундаментальних праць, які стали класичними, слід відмітити публікації Ансоффа І., Портера М., Каплан Р., Нортон Д. та інших зарубіжних вчених. Розроблені методологічні підходи ні втратили актуальності по теперішній час, перспективні для запровадження у інвестування сфери природокористування.

Поширення процесів глобалізації в кінці ХХ століття та формування єдиної глобальної системи на засадах тісного взаємозв'язку між господарськими (економічними) системами спричиняє значний вплив на організацію, принципи і методи функціонування природокористування, корпорацій і підприємств. В результаті виникла потреба розповсюдження інструментів стратегічного управління в господарську теорію і практику природокористування для подолання існуючих економічних, екологічних, підприємницьких ризиків і загроз. Складність проблеми пов'язаною з формуванням стратегії викликано не тільки з відсутністю єдності у трактуванні понять та термінології стратегічного управління, і також з недостатньою упорядкованістю і системністю використання розроблених ідей, підходів та інструментів стратегії.

В таких умовах суспільство вимагає від інвестування сфери природокористування нових теоретичних концепцій, методологічних узагальнень та осмислення практичного досвіду управління інвестуванням. До перспективного напрямку удосконалення сфери інвестування природокористування, аналізу кон'юктури інвестиційного ринку пропонується запровадити концепцію формування інвестиційної привабливості природокористування.

Категорія «інвестиційна привабливість» природокористування»[7,8] пов'язано з визначенням масштабів, якості, структуру, джерел залучених інвестицій та передбачає потенційні результати їх вкладення. Інвестиційна привабливість природокористування відповідно до авторського трактування - це інтегральна синтетична характеристика, представлена сукупністю фінансово-економічних і

економіко-екологічних показників, що оцінюють ступінь сприятливості умов і доцільності інвестування конкретного компонента (об'єкта) природокористування.

Невід'ємною складовою ефективною інвестиційної політики та прийняття стратегічних інвестиційних рішень є формування інвестиційної привабливості у сфері природокористування, яке відображає рівень інвестиційної активності та дозволяє здійснити вибір потенційним інвестором об'єкту (інвестиційних активів) для вкладення інвестицій. Сучасний стан розвитку природокористування в Україні потребує впровадження довгострокових горизонтів та стратегічних орієнтирів в інвестуванні.

Стратегія розглядається як інструмент довгострокового управління розвитком економічних явищ і процесів на перспективу, яка дозволяє проводити узгодження і систематизувати дії та заходи стратегії утворювати додатковий ефект при реалізації стратегії. Змістовне наповнення стратегії також в повній мірі можливо віднести до розроблення стратегічних орієнтирів при управлінні інвестуванням у природокористуванні, побудові концептуальних підходів до формування інвестиційної привабливості сфери природокористування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики до 2020 року» від 21 грудня 2010 року N 2818-VI – Інтернет-ресурс: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=38406
2. Ansoff Y.I. Corporate Strategy, NX: McGraw Hill, 1965; L: Sidgwick and Jackson, 1986.
3. Ансофф И. Стратегический менеджмент. Классическое издание. - СПб: изд-во «Питер», 2009.
4. Porter M.E. Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. NY; Free Press. 199. В
5. Портер М. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов - Из-во «Альпшйьщнес Букс», 2005.
6. Каппам Р,С, Нортон Д,П, Организация, ориентированная на стратегию. М.; ЗАО «Олимп-Бизнес», 2005.
7. Рассадникова С.І. Сучасні тренди і проблеми реформування інвестиційного забезпечення природокористування //Економіст. – 2010. - № 8. – С.38-41.
8. Рассадникова С.І. Базові принципи формування інвестиційної привабливості природокористування // Економічні інновації. Випуск 40: Новаторські ідеї та сучасний досвід трансформаційних зрушень в економіці. Збірник наукових праць. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2010. – С.308-315.